

Wij zijn een deel van de aarde en de aarde is een deel van ons. 1989

Inleiding

City Farms, Jeugdboerderijen, Kinder- en Gezinsboerderijen zijn milieuinfrastructuren waar kinderen, jongeren zowel als volwassenen van alle slag dagelijks kunnen kennis maken met de planten, de huisdieren, de voeding, de natuur, de seizoenen, de samenhang der dingen.

Op City Farms werken mensen die de deelnemers begeleiden opdat hun ervaringen optimaal zou verrijken.

Voedsel van het land

In een City Farm wordt op een kleinschalige manier land- en tuinbouw beoefend.

Dit geeft de gelegenheid om kinderen en jongeren in contact te brengen met de planten die een deel van ons voedsel uitmaken. Op City Farms worden de deelnemers uitgenodigd actief deel te nemen aan de hoeveactiviteiten bevoorbeeld : bij het werken in de moestuin, bij het opzetten van de komposthopen, bij het rooien van de aardappelen, het oogsten van het graan, het hooien, enz.

Deze doeactiviteiten bewerkstelligen een bewustwordingsproces.

Tijdens deze exploratiemomenten zullen de jongeren ook het nut van hun arbeid ervaren. Bij de evaluatie van de activiteit blijkt al gauw dat -ondanks het proces tussen zaaien en oogsten van lange duur is- kinderen en jongeren verstomd staan van hun eigen kunnen.

Wij stelden vast dat door het intensief bezig zijn met de activiteiten van de City Farms de deelnemers meer respect krijgen voor de natuur en een inzicht krijgen in de landbouwtechnieken. Zij leren begrijpen hoe kwetsbaar het beroep van de boer of tuinder is, en welke impact zijn activiteiten hebben op de groeiende natuur.

Zij ervaren ook hoe afhankelijk planten zijn van zon en water. Dit is voor de begeleider de gelegenheid om erop te wijzen dat waar er water tekort is er voedsel tekort kan zijn, of hongersnood.

Zij leren begrijpen dat als de mens de eenvoudige -door lange ervaring aangeleerd- regels van de natuur respecteert, veel meer generaties zullen kunnen genieten van de rijkdom van deze natuur. Maar als de mens egoïstisch handelt en niet denkt aan morgen hij er kan in slagen de natuur voor vele volgende generaties te verknoeien.

De 4 seizoenen

Dagelijks wordt de moderne mens eraan herinnert dat het weer parten kan spelen in zijn planning : vooral tijdens de vakantie of weekend uitstapje is het weer belangrijk, het weer veroorzaakt ook verkeersmoeilijkheden bij van storm of sneeuw, enz.

Op een City Farm worden de deelnemers niet alleen gekonfronteerd met het weer van vandaag, maar ook met dat van gisteren en morgen.

Zij ervaren bovendien dat het weersgedrag gedurende de vier seizoenen bepalend kan zijn of de voedselproductie wel of niet zal lukken.

Zij ervaren bovendien dat de activiteiten op de City Farm worden gedikteerd door het ritme van de seizoenen.

De stedeling heeft buiten de City Farms nog weinig kans om met de seizoensgebonden activiteiten kennis te maken want er worden nu zomergroenten het hele jaar door verkocht zodat het conserveren van voedsel voor de karige winters ook weeral niet meer nodig is.

Gedurende vele eeuwen hebben de seizoenen elk menselijk handelen bepaalt. Wij stellen heden vast dat dit minder waar is, waardoor de mens meer vervreemd van de natuur De City Farm bieden dagelijks praktische antwoorden.

Huisdieren

Sinds de mens zich als een landbouwgemeenschap vestigde is hij erin geslaagd bepaalde wilde dieren te temmen en ze voor eigen nut te gebruiken : de hond als jacht- of waakdier, de geit omwille van de melk, het schaap om met de wol kledingstukken te maken, de duif als boodschapper, het varken en het rund voor het vlees, het paard om zijn snelle tred, de hoenders voor het vlees of de eieren, enz. totzelfs het insect : de bij, omwille van de honing.

Historici bewijzen eensluidend dat deze huisdieren tot het begin van deze eeuw intens met de mens samenleefden of omgekeerd dat de mens sterk afhankelijk van deze huisdieren. Zij durven zelfs stellen dat ieder mens van nature uit dit het contact met huisdieren nog niet verloren heeft en dat velen het contact met de huisdieren ervaren als een noodzakelijke behoefte tot innerlijke rust en geluk. Geen technologische en ook geen biologische revolutie zal daar wat aan veranderen.

Onze voorouders, zowel in het oude als in een recent verleden, zowel in de stad als op het platteland, leefden in een min of meer agrarische samenleving. Ze leefden in harmonie met de natuur en met de wisseling van de seizoenen. Sindsdien zijn we in het Westen, er in een halve eeuw in geslaagd, om te leven zonder deze huisdieren (zolang we maar voldoende melk, vlees, boter en eieren op tafel hebben).

Sociologen beweren daarom : dat het onmogelijk is om zulke gevoelsmatige gebondenheid, die tientallen eeuwen tussen de mens en het huisdier opgebouwd werd (van toen wij hier als Cro-Magnon rondliepen) in deze laatste helft van de 19de eeuw af te bouwen.

Wij stellen elke dag in de City Farms vast dat kinderen, jongeren zowel als volwassenen van de huisdieren houden, er zich voor interesseren en dat zij ze ook willen verzorgen.

De City Farms beschouwen het daarom ook als hun taak de deelnemers erop te wijzen dat de mens huisdieren niet zomaar houdt voor het plezier maar dat zij worden gekweekt omwille van hun nut. Op City Farms worden de geiten en koeien gemolken, worden schapen geschoren en met de wol wordt gesponnen, in het kippenhok raapt men de eieren, er is zelfs een broedkast als didactisch materiaal, het paard of de ezel trekt de huifkar, maar met Kerstmis worden de zelf gekweekte kalkoenen geslacht.

De voeding

Op een City Farm wordt uiteraard veel gewerkt rond de voeding. Daar er op de meest City Farms meerdaagse verblijven georganiseerd worden moet er dus zeker ook gekookt worden. Daarvoor zijn de City Farms in al haar samenlevingsvormen weer eens een voorbeeld.

Op de City Farm wordt het eigen graan gewonnen, gemalen, gezift en er wordt brood gebakken of als er een Italiaanse deelnemer bij is dan wordt dit tarwemeel samen met eieren omgetoverd tot een heerlijke "pasta".

De eigen produktie van de moestuin wordt verwerkt : soep bereiden of gewoon een pot-au-feu bereiden. Het fruit wordt jam, of (zoals op in in mijn City Farms) worden appels van de boomgaard omgetoverd in lekkere appelwijn. Af en toe worden zelfs oude legkippen geslacht om er nadien een Gentse Waterzooi van te maken, of wat dacht U van Vol-au-vent. De kinderen hebben samen met de begeleiders dat idee zelf uitgebouwd. Zo begrijpen kinderen ook dat dieren ook gefokt worden voor het vlees en dus noodzakelijk moeten geslacht worden.

De begeleiders slagen er dagelijks in om met de bezoekende kinderen heerlijke schotels te bereiden. En of zij dit leuk vinden ? Voor sommigen is het de eerste maal dat zij aardappelen schillen want thuis zijn ze gewoon, klaargemaakt voedsel in de microgolfoven te bereiden.

Terug naar de Natuur

In de City Farms vinden algauw een grote groep mensen hun thuis : buurtbewoners, natuurliefhebbers, moestuiniers, duivenliefhebbers, imkers, liefhebbers kleinveetelers, gepassioneerden door energiebesparingen, natuur- en streekgidsen, wijnmakers, zelfkaasmakers, liefhebbers paddestoelenkweken, planten liefhebbers, enz.

De City Farm geeft hen de kans om samen cursussen te organiseren zoals : oesterzwammen telen, een fruitwijnkursus, een cursus zuurkool maken, zonnepanelen bouwen, inlandse huiddierrassen opnieuw propageren, boswandelingen, voorlichtingsdagen biologisch tuinieren, hoe papier recycleren in duurzame materialen, en dies meer, waardoor heel wat leken bereikt worden en deze op hun beurt meer respect krijgen voor de natuur.

De vervreemding van de boerderij

De distributieketens zijn er in geslaagd kippen per onderdeel te verkopen : wil je poten, vleugels of alleen de borststukken ? Welk kind kan nu nog in de supermarkt herkennen of een kip nu één, twee, drie of vier poten heeft ? Nog niet zo heel lang geleden had men in elk dorp in ieder straat een boerderij, en had elke stedeling nog een oom boer, of tante boerin . Minstens éénmaal per jaar kwamen zij er wel eens langs en kregen van alle goeie dingen van het land een deel mee. Kinderen mochten dan nog eens ravotten in de hooischaar of konden met de boer mee op het veld. Nu is dit zelfs voor plattelandskinderen onmogelijk geworden.

Er bestaan haast geen boeren meer die alle huisdieren houden, bovendien karnen, boter en kaas verkopen. De levensduurte, de specialisatie, de konkurentie, het comfort, hebben de hedendaagse westerse boeren ertoe gedwongen bedrijven uit te bouwen waar geen mens nog binnen kan zonder ofwel het bedrijf te benadelen (hygiëne, continuïteit,) of zichzelf te verongelukken (zware machines, snelheid, .) City Farms willen zonder sentimenteel te doen de mens opnieuw de kans geven om een natuurlijke boerderij terug te vinden. Een ontmoetingsplaats voor jong en oud waar grootvader nog eens kan vertellen over zijn ouden tijd, de vader nog eens een zelf gegist wijntje kan proeven en de kinderen nog eens het konijn kunnen knuffelen in de boomgaard.

Natuurgidsen

City Farms werden van bij de start door alle natuurverenigingen gewaardeerd. Samen met hen werden nieuwe hagen en heggen geplant, of een volwaardige boomgaard, of werden sommige bestaande beplantingen gerestaureerd. Maar City Farms slaagden er ook in heemtuinen aan te leggen, grachten te reinigen, wilgen te knotten, waardoor de vroegere biotopen zich herstelden. Heel wat natuurminnende groepen hebben deze activiteiten gewaardeerd en sloten nauwe banden met de City Farms. Tijdens het "3de Vlaams Wetenschappelijk Kongres voor Groenvoorzieningen" werd door Paul Stryckers (CVN) de City Farms (toen Kinderboerderijen genoemd) als de ideale infrastructuur voor Natuur- en Milieuedukatie bevestigd

Symbiose

In een City Farm ervaart elke deelnemer de nauwe band die er bestaat tussen mens, dier en plant en hun verantwoordelijkheid hiervoor.. Elke activiteit op de City Farms confronteert de deelnemers met de samenhang der dingen en laat hen hieraan actief deelnemen.

De boerderij IS altijd een samenleving geweest die door de mens werd geleid. Ook in de City Farm moet er een soort ecologisch evenwicht bestaan. Dit leren kennen en beheersen van de regels van de natuur is verrijkend voor ieder individu en maakt hen bewust dat er ook natuurlijke biotopen zijn waar iedere menselijke activiteit het symbiose voor lange tijd verstoort.

Recyclage

In alle City Farms worden kinderen dagelijkse gekonfronteerd met recyclage. Dierlijke mest en plantenresten worden verkomposteerd en dienen als voedsel voor de planten. Keukenafval wordt aan de dieren gevoederd. Afval van timmerhout wordt gebruikt om nestkastjes te maken. Honingpotten worden gereinigd en opnieuw herbruikt voor het oppotten van de nieuwe oogst. Melk wordt verkocht in propere herbruikte plastic waterflessen. Oude kommen dienen als voederbak. Maar meestal staat erin de City Farms verschillende soorten afvalbakken voor dat afval dat op de City farm niet kan worden herbruikt. Op die manier leren de deelnemers ook het afval sorteren.

De "European Federation of City Farms" heeft zich tot doel gesteld kinderen en jongeren op elke City Farms te laten meewerken aan intensieve milieuedukatieve activiteiten.

Daarom de titel : **"Wij zijn een deel van de aarde en de aarde is een deel van ons"**.

Marc de Staercke, 1989